

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/08063-29

Saksbehandler Lisbeth Raanes Hansen

Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen.
Fastsetting av planprogram etter høring.

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel	22.03.2022	9/22
2 Fylkeseldrerådet	05.04.2022	3/22
3 Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	05.04.2022	6/22
4 Ungdommens fylkesutvalg	05.04.2022	7/22
5 Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	05.04.2022	6/22
6 Hovedutvalg for kultur, folkehelse og frivillighet	06.04.2022	8/22
7 Hovedutvalg for næring, klima og miljø	07.04.2022	13/22
8 Fylkesutvalget	20.04.2022	51/22
9 Fylkestinget	03.05.2022	19/22

Hovedutvalg for samferdsel har behandlet saken i møte 22.03.2022 sak 9/22

Møtebehandling

Utvalgsleder Eikeland (Frp) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Basert på høringsinnspill i planprogrammet, og etter en helhetlig vurdering vil fylkestinget allerede nå vedta at planen ikke skal inneholde regionale planbestemmelser etter § 8-5 i plan- og bygningsloven.

Representanten Pettersen (MDG) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Nullvekstmålet som legges til grunn i planarbeidet skal følge den gjeldende nasjonale definisjonen, slik enkelte kommuner også tar til ordet for – og dermed ikke kun gjelde for trafikk i Kristiansand sentrum.

Votering

Fylkeskommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for samferdsel - vedtak

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Fylkeseldrerådet har behandlet saken i møte 05.04.2022 sak 3/22

Møtebehandling

Fylkeseldrerådet har ingen merknader til forslaget fra fylkeskommunedirektøren og viser ellers til våre innspill under workshopen 04.04.2022

Votering

Enstemmig

Fylkeseldrerådet - innstilling

Fylkeseldrerådet har ingen merknader til forslaget fra fylkeskommunedirektøren og viser ellers til våre innspill under workshopen 04.04.2022

Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder har behandlet saken i møte 05.04.2022 sak 6/22

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder - innstilling

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Ungdommens fylkesutvalg har behandlet saken i møte 05.04.2022 sak 7/22

Møtebehandling

Ingen merknader

Votering

Enstemmig

Ungdommens fylkesutvalg - innstilling

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder har behandlet saken i møte 05.04.2022 sak 6/22

Møtebehandling

Representanten Freddy de Ruiten fremmet følgende forslag på vegne av råd for personer med funksjonsnedsettelse:

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse viser til arbeidet i fellessamlingen med de øvrige rådene 04.04.22, hvor man kom med innspill til sakene 4/22, 5/22, 6/22. Vi ber om at disse innspillene sammenfattes og følger sakene i beslutningsprosessen. Rådet vil førøvrig peke på at det er avgjørende i alle disse sakene at man prioriterer konkrete tiltak som medfører inkludering og likestilling. I dette perspektivet vil vi særlig peke på at universell utforming må være en integrert del av planlegging og konkret gjennomføring. Rådet ber også om at vi orienteres underveis og at vår kompetanse aktivt blir benyttet i hele prosessen, ved implementering av ulike tiltak og evaluering av disse.

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.
Forslag fra Freddy de Ruiten forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder - vedtak

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse viser til arbeidet i fellessamlingen med de øvrige rådene 04.04.22, hvor man kom med innspill til sakene 4/22, 5/22, 6/22. Vi ber om at disse innspillene sammenfattes og følger sakene i beslutningsprosessen. Rådet vil førøvrig peke på at det er avgjørende i alle disse sakene at man prioriterer konkrete tiltak som medfører inkludering og likestilling. I dette perspektivet vil vi særlig peke på at universell utforming må være en integrert del av planlegging og konkret gjennomføring. Rådet ber også om at vi orienteres underveis og at vår kompetanse aktivt blir benyttet i hele prosessen, ved implementering av ulike tiltak og evaluering av disse.

Hovedutvalg for kultur, folkehelse og frivillighet har behandlet saken i møte 06.04.2022 sak 8/22

Møtebehandling

Representant Karin Hodne (Ap) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Sett i et klima- og miljøperspektiv ønsker hovedutvalg for kultur, folkehelse og frivillighet å signalisere ønske om satsing på lokaltog i Agder.

Skal FNs bærekrafts mål nås innen 2030 må økt bruk av kollektive løsninger på plass og da bør lokaltog være et av satsingsområdene.

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag enstemmig vedtatt.

Aps forslag ble vedtatt oversendt uten realitetsbehandling.

Hovedutvalg for kultur, folkehelse og frivillighet - innstilling

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Oversendelsesforslag

Sett i et klima- og miljøperspektiv ønsker hovedutvalg for kultur, folkehelse og frivillighet å signalisere ønske om satsing på lokaltog i Agder.

Skal FNs bærekrafts mål nås innen 2030 må økt bruk av kollektive løsninger på plass og da bør lokaltog være et av satsingsområdene.

Hovedutvalg for næring, klima og miljø har behandlet saken i møte 07.04.2022 sak 13/22

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for næring, klima og miljø - vedtak

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 20.04.2022 sak 51/22

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalget - innstilling

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Fylkestinget har behandlet saken i møte 03.05.2022 sak 19/22

Møtebehandling

Representanten Karin Hodne (Ap) fremmet følgende forslag:

Sett i et klima og miljøperspektiv ønsker fylkestinget å signalisere ønske om satsing på lokaltog i Agder. Skal FN's bærekraftsmål nås innen 2030 må økt bruk av kollektive løsninger på plass og da bør et lokaltog være et av satsningsområdene.

Representanten Oda Sofie Pettersen (MDG) fremmet følgende forslag:

oversendelsesforslaget som ble fremmet i SAM den 22.3:

"Nullvekstmålet som ligger til grunn i planarbeidet skal følge den gjeldende nasjonale definisjonen, slik enkelte kommuner også tar til ordet for - og dermed ikke kun gjelde for innfartstrafikk til Kristiansand sentrum."

Representanten Mathias Bernander (H) fremmet følgende forslag:

1. Fylkestinget ber om at planprogrammet endres i tråd med vedtak fattet av fylkestinget 25.10.21.
2. Fylkestinget ber administrasjonen oppdatere alt av plandokumenter der nytt nullvekstmål vedtatt 25.10.21 er førende.

Votering

Fylkesutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra MDG fikk 23 stemmer og falt (Ap, MDG, SV, V, Dale Sp, Ljosland Sp, Strand KrF, Roppestad KrF, Askildsen KrF, Rødt)

Forslag fra Ap fikk 29 mot 20 stemmer og ble vedtatt (H, FrP, Dem, PDK, PP)

Forslag fra H fikk 26 mot 23 stemmer og ble vedtatt (Ap, Askildsen KrF, Roppestad KrF, Strand KrF, MDG, SV, Rødt V, SP Dale Sp og Ljosland Sp)

Fylkestinget - vedtak

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Sett i et klima og miljøperspektiv ønsker fylkestinget å signalisere ønske om satsing på lokaltog i Agder. Skal FN's bærekraftsmål nås innen 2030 må økt bruk av kollektive løsninger på plass og da bør et lokaltog være et av satsningsområdene.

1. Fylkestinget ber om at planprogrammet endres i tråd med vedtak fattet av fylkestinget 25.10.21.
 2. Fylkestinget ber administrasjonen oppdatere alt av plandokumenter der nytt nullvekstmål vedtatt 25.10.21 er førende.
-

Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen. Fastsetting av planprogram etter høring.

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkestinget fastsetter planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Vedlegg

Vedlegg1_Planprogram med endringer etter høring

Vedlegg2_Sammendrag,høringsuttalelser

Vedlegg3_Alle uttalelser til BATP kristiansandsregionen_originalversjon

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår at fylkestinget fastsetter planprogrammet for regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen (2023–2050) etter plan- og bygningsloven § 8-3, med de endringene som er foreslått etter høringen.

Utkast til planprogrammet har vært på høring. Det er kommet inn 26 høringsuttalelser. Disse er drøftet i den bredt sammensatte administrative referansegruppa for planarbeidet, samt vurdert og behandlet i administrasjonen. På denne bakgrunnen foreslår fylkeskommunedirektøren en del endringer i planprogrammet. Nytt forslag til planprogram legges med dette fram til politisk behandling.

Saksopplysninger

Planprogrammet for Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen 2023–2050 (BAT-planen) ble sendt på høring i perioden 28.10.2021 til 10.12.2021, etter behandling i fylkestinget 26. oktober. Det ble sendt på høring sammen med planprogrammene for den regionale planen for senterstruktur og handel og den regionale planen for mobilitet. Planene henger sammen tematisk, og det er viktig å legge godt til rette for kommunene og andre høringsinstanser. Det ble seinere bestemt å gi kommunene og noen flere utvidet frist til 15. februar 2022 fordi dette var nødvendig for forsvarlig politisk behandling av tre planprogrammer. Dette har forskjøvet framdriften for de tre planarbeidene. Planprogrammene kunne ikke fastsettes av fylkestinget 2. mars som planlagt. I stedet ble det anledning til å ha temamøte i fylkestinget om fire sentrale tema fra høringen som berører alle tre planarbeid.

Det kom inn 26 hørings svar til planprogrammet. Disse kommer fra fem kommuner, Region Kristiansand, Region Setesdal, ti statlige etater, seks organisasjoner fra næringslivet, Studentorganisasjonen i Agder, Trygg trafikk og en velforening. Det var få helt konkrete endringsforslag til planprogrammet, men en god del innspill som måtte bearbeides, og som har ført til justeringer og endringer.

De tydeligste temaene fra hørings svarene er drøftet og bearbeidet i fylkeskommunens interne prosjektgruppe og den administrative referansegruppa for planarbeidet. I sistnevnte møter fagfolk/ledere fra de seks kommunene i kristiansandsregionen, Statsforvalteren i Agder, Statens vegvesen, Husbanken sør, Jernbanedirektoratet og Agder kollektivtrafikk.

Sju tema har vært drøftet nærmere på et faglig grunnlag, på bakgrunn av høringsinnspillene.

1. Hvordan skal planprogrammet omtale FNs bærekraftsmål og sammenhengen mellom dem?
2. Hvordan kan grunnlag for en sosial og inkluderende boligpolitikk tydeliggjøres i planprogrammet?
3. Skal planprogrammet legge opp til en tydeligere regional arealpolitikk?
4. Hvordan skal planprogrammets spørsmål ang. nullvekstmålet for personbiltrafikk i byområdene formuleres?
5. Forholdet mellom regional plan og kommunalt selvstyre.
6. Ta hele regionen i bruk.
7. Tog som del av kollektivtilbudet

Flere høringsinnspill legger vekt på betydningen av god medvirkning. Aller viktigst er samarbeidet med kommunene og medvirkning fra alle nivå i kommunene. Flere høringsuttalelser peker på at det trengs en bedre beskrivelse av ungdomsmedvirkning i planarbeidet, og instanser fra næringslivet ønsker å medvirke utover høringsrundene. Det pekes også på at samkjøring av arenaer for medvirkning er avgjørende for at kommunene og andre skal ha kapasitet til å medvirke.

Det er et nært samarbeid mellom prosjektlederene for de tre regionale planarbeidene, blant annet om opplegget for temamøtet i fylkestinget 2. mars. Det skal være felles prosess med de fylkeskommunale medvirkningsrådene, felles prosess med styret for Region Kristiansand, felles opplegg for ungdomsmedvirkning og felles høringskonferanse tidlig på nyåret 2023. Det legges arbeid i å sørge for synkronisering av framdrift.

En forskjell mellom medvirkningsoppbygget for BAT-planen og de to andre planene, vil være at BAT-planprosessen kan være tettere på den enkelte kommune, siden det geografiske området er mindre.

Innspill i høringen og bearbeidingen i planorganisasjonen, har ført til mindre justeringer i organisering av planarbeidet og til omformulering fra sju til fem plantema.

Vedlegg 2 viser høringsuttalelsene i sin helhet, og Vedlegg 3 viser et sammendrag der det også er kommentert hvilke innspill som ligger til grunn for bearbeiding av planprogrammet og endringer.

Vurderinger

Vurderingene nedfor ligger til grunn for endringer i planprogrammet.

Bærekraftsmålene

Flere av høringsinnspillene foreslår å trekke fram flere av bærekraftsmålene, samt å se på sammenhengen mellom ulike bærekraftsmål og de tre dimensjonene i bærekraftsmålene (miljømessig, sosial- og økonomisk dimensjon).

Fylkeskommunedirektøren foreslår å skrive om dette avsnittet, slik at det legges mer vekt på helheten og sammenhengen mellom de tre dimensjonene, og at det trekkes

fram ett mål fra hver dimensjon som er spesielt relevant for bolig-, areal- og transportplanleggingen:

- Mål 15 Livet på land, i sammenheng med økt fokus på god regional arealforvaltning
- Mål 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn, som går til kjernen av hvordan BAT-planen skal bidra til ønsket samfunnsutvikling.
- Mål 9 Industri, innovasjon og infrastruktur, som handler om å oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig.

Mål 17 Samarbeid for å nå målene vil være selve navet for å utarbeide en plan som har legitimitet og som kommunene, statlige etater og andre aktører vil ha nytte av og bruke.

En sosial og inkluderende boligpolitikk, helsefremmende fortetting, transformasjon og utbygging

Flere av høringsuttalelsene peker på at planprogrammet kan være tydeligere i omtalen av boligpolitikken. Planprogrammet legges tettere opptil kapitlet om attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter i Regionplan Agder 2030. Tydelig fokus på inkludering, helsefremming og «nærhet til alt». Forsterket fokus på B-en i BATP er en viktig grunn til å ha med Husbanken sør i administrativ referansegruppe og i videre arbeid med planen.

Bedre regional arealforvaltning: Flere høringsinstanser ønsker at planprogrammet skal være enda tydeligere med tanke på hvordan en regional plan kan bidra til å forvalte livet på land på en bedre måte. Det arbeides med metodikk for arealregnskap både nasjonalt, i fylkeskommunen og i flere kommuner. Forum for klima og miljø (i samhandlingsstrukturen #vårtagder) foreslår å velge arealregnskap som hovedsatsing i 2022. Planarbeidet må følge med på denne satsingen. Den nye planen kan bli et godt redskap for bærekraftig arealforvaltning på tvers av kommunegrenser og legge til rette for kommunenes eget arbeid med arealbalanse/arealregnskap.

Nullvekstmålet: Diskusjon om nullvekstmålet for personbiltrafikken har blitt en stor sak i forbindelse med planprogrammet. Da planprogrammet ble lagt på høring ønsket fylkestinget at planarbeidet kun skulle konsentrere seg om et nullvekstmål som gjaldt innfartstrafikken til Kristiansand sentrum. I Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3, som ligger til grunn for forhandlingene om byvekstavtale, og som fylkestinget har behandlet tidligere, ligger det nasjonale nullvekstmålet til grunn. Flere høringsinnspill presiserer at det nasjonale nullvekstmålet må ligge til grunn i BAT-planen også. Våren 2020 ble nullvekstmålet revidert og det kom nye føringer for målemetodikk. Avtaleområdet kan deles opp i inntil tre soner slik at måloppnåelsen følges opp der hensynene bak nullvekstmålet er tilstede. Kristiansandsregionen har laget et forslag med to soner, en indre og en ytre sone. Den mest sentrale delen av byområdet utgjør den indre sonen. Den ytre sonen omfatter mer spredtbygde strøk, der det ikke er samme grunnlag for å bygge ut et godt kollektivtilbud og der privatbil fortsatt vil ha en viktig rolle. Nullvekstmålet gjelder i hele avtaleområdet, men skal telles i den indre sonen. Inndeling av soner for oppfølging av nullvekstmålet skal avklares gjennom forhandling om byvekstavtale.

Lindesnes kommune er ikke en del av dette avtaleområdet. På denne bakgrunnen er det foreslått ny formulering av spørsmålet i planprogrammet, og ny tekst, i tråd med dette.

Forholdet mellom regional plan og kommunalt selvstyre: I høringen er det kommet innspill om at regional plan ikke skal gi grunnlag for innsigelser til kommunale planer, enkeltvedtak og utviklingsprosjekter. Det har også kommet forslag om at kommuneplanene bør justeres i henhold til regional plan. Det vil være nyttig å drøfte funksjonene til regionale planer, og hvilke rammer og retningslinjer BAT-planen skal ha, i det videre planarbeidet. Det er svært viktig at regional BAT-plan blir så godt forankret at den har god legitimitet i den enkelte kommune. I selve planarbeidet må en komme fram til gode, felles prinsipper som gjør at det er mulig å differensiere praktiseringen utfra lokale forhold. I henhold til plan- og bygningsloven kan regional plan gi grunnlag for innsigelser for å ivareta vesentlige regionale og nasjonale interesser.

Ta hele regionen i bruk: I forlengelsen av forrige punkt må planprogrammet og planen bygge opp under både bysentra, tettsteder og grender. Planen skal legge til rette for å ta ut potensialet for å bygge tett, med kvalitet og hindre byspredning. Noe spredt boligbygging kan være aktuelt i deler av regionen. Balanse mellom fortetting og muligheter for spredt boligbygging kan være komplisert i praksis og har stor betydning for kommunal drift. Dette gjelder både infrastruktur og tjenester. Det er viktig å legge til rette for at fortetting, transformasjon og utvikling i eksisterende tettsteder og bydeler utgjør hovedtyngden av boligbyggingen. Men det er sjelden et problem om noen få innbyggere bor spredt. Sentrums-/stedsutvikling er svært viktig både i byen og på bygda. Varslet, ny distriktsmelding kan bli et viktig dokument i planprosessen.

Hvordan kan tog bli en viktigere del av kollektivtilbudet? Flere høringsuttalelser tar opp dette temaet, bl.a. statsforvalteren som viser til forslag fra 2006 om konsentrert utbygging rundt stasjoner langs jernbanelinjen. Planarbeidet må se til utredningene fra 2016 (Jernbaneverket, Vest-Agder fylkeskommune og sammenstillingsrapport), og oppfølging fra Jernbanedirektoratet, som også vil delta i administrativ referansegruppe. Regionalt togtilbud må sees som en del av det totale kollektivtilbudet, og kan gi et nyttig bidrag i forhandlingene om byvekstavtale. BAT-planen bør trekke opp langsiktige perspektiv på et godt faglig grunnlag. Hva skal til for at toget blir en viktig del av kollektivtilbudet? Planarbeidet må se til arbeidet for å utvikle «stasjonsbyene».

Flere av disse temaene har vært belyst og diskutert på temamøte i fylkestinget 2. mars og på oppstartsamling for BAT-planen 10. mars. På bakgrunn av disse vurderingene anbefaler fylkeskommunedirektøren at fylkestinget fastsetter planprogrammet med de foreslåtte endringene.

Regionplan Agder 2030

Planprogrammet for BAT-planen skal utdype og konkretisere viktige tema og mål i Regionplan Agder 2030 for de seks kommunene i kristiansandsregionen. De tre gjennomgående dimensjonene i regionplanen er bærebjelker for det videre arbeidet i tematiske arbeidsgrupper og i hele planprosessen.

En god BAT-plan for kristiansandsregionen vil være viktig for framtidsutsiktene til de som er barn og unge i dag. Å trekke ungdom inn i gode medvirkningsprosesser, og å ta deres innspill på alvor, er avgjørende for en god og relevant plan.

Økonomiske konsekvenser

Det er ikke satt av egne midler til planprosessen. Det vil påløpe utgifter i forbindelse med medvirkningsarenaer og medvirkningsverktøy (som dialogmøter, konferanser) både i 2022 og 2023. Disse dekkes gjennom egeninnsats og avdelingsbudsjettene fra analyse og plan.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget fastsetter planprogrammet med de foreslåtte endringene.

Kristiansand, 14.03.2022

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kenneth Andresen
Fylkesdirektør Analyse og plan

5.mai.2022